Tutkinnon perusteet

Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Lähiesihenkilötyön ammattitutkinnon suorittaneella on osaamista suunnitella ja ohjata työryhmän tai tiimin työskentelyä sekä kehittää työryhmänsä toimintaa. Hän osaa perehdyttää työntekijöitä työpaikkaan tai opastaa heitä työtehtäviin. Tutkinnon suorittaneella on perustiedot esihenkilötyöstä ja hyvät viestinnälliset valmiudet. Valinnaisista tutkinnon osista riippuen tutkinnon suorittajalla on erityistä osaamista asiakkuuksien vahvistamiseksi, toiminnan tuloksellisuuden parantamiseksi, henkilöstötyön kehittämiseksi tai työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden varmistamiseksi omassa työryhmässä. Tutkinnon suorittanut on voinut hankkia valmiuksia myös jonkin lähiesihenkilötyöhönsä liittyvän kehittämishankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Lähiesihenkilötyön ammattitutkinnon suorittanut voi toimia päivittäisjohtamisen tehtävissä erilaisissa toimintaympäristöissä esimerkiksi työryhmän, tiimin, osaston, palveluyksikön tai vastaavan lähiesihenkilönä tai vetäjänä.

Perusteen nimi	Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-5687-2025
Korvattavat määräykset	OPH-2679-2017
Koulutukset	Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto (334120)
Voimaantulo	01.01.2026
Pdf luotu	19.09.2025

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen. 1
2. Tutkinnon osat. 3
2.1. Lähiesihenkilönä toimiminen, 45 osp (107936). 3
2.2. Perehdytyksestä vastaaminen, 15 osp (107934). 4
2.3. Työhön opastajana toimiminen, 15 osp (107939). 5
2.4. Asiakassuhteista vastaaminen, 30 osp (107935). 6
2.5. Henkilöstötyö, 30 osp (107938). 7
2.6. Toiminnan tuloksellisuus, 30 osp (107940). 8
2.7. Toiminnan kehittäminen, 30 osp (107933). 9
2.8. Työhyvinvointi ja työturvallisuus, 30 osp (107937). 10
2.9. Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp (107653). 11
2.10. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp (107654). 12
2.11. Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp (107655). 13
3. Liite. Arvoperusta. 15

1. Tutkinnon muodostuminen

Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto (150 osaamispistettä) muodostuu pakollisesta tutkinnon osasta ja valinnaisista tutkinnon osista. Pakollinen tutkinnon osa on Lähiesihenkilönä toimiminen (45 osaamispistettä). Valinnaisista tutkinnon osista Perehdytyksestä vastaaminen (15 osaamispistettä) ja Työhön opastajana toimiminen (15 osaamispistettä) suoritetaan vähintään 15 osaamispistettä. Valinnaisista tutkinnon osista Asiakassuhteista vastaaminen (30 osaamispistettä), Toiminnan tuloksellisuus (30 osaamispistettä), Henkilöstötyö (30 osaamispistettä), Toiminnan kehittäminen (30 osaamispistettä) ja Työhyvinvointi ja työturvallisuus (30 osaamispistettä) suoritetaan 60 - 90 osaamispistettä.

Lisäksi tutkintoon voi sisällyttää 0 - 30 osaamispisteen laajuisesti muita valinnaisia tutkinnon osia.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT | 150 OSP
Pakolliset tutkinnon osat | 45 osp *Pakollisena suoritetaan Lähiesihenkilönä toimiminen (45 osp).*
Lähiesihenkilönä toimiminen, 45 osp, **P**
Valinnaiset tutkinnon osat | 15-30 osp
Perehdytyksestä vastaaminen, 15 osp
Työhön opastajana toimiminen, 15 osp
Valinnaiset tutkinnon osat | 60-90 osp *Valinnaisena suoritetaan vähintään 60 osaamispistettä seuraavista: Asiakassuhteista vastaaminen (30 osp), Henkilöstötyö (30 osp), Toiminnan kehittäminen (30 osp), Työhyvinvointi ja työturvallisuus (30 osp) ja Toiminnan tuloksellisuus (30 osp).*
Henkilöstötyö, 30 osp
Asiakassuhteista vastaaminen, 30 osp
Toiminnan kehittäminen, 30 osp
Toiminnan tuloksellisuus, 30 osp
Työhyvinvointi ja työturvallisuus, 30 osp
Valinnaiset tutkinnon osat | 0-30 osp
Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp
Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp
Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp
Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta | 15-30 osp *Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammatillisen perustutkinnon, toisen ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteista.*
Korkeakouluopinnot | 5-15 osp *Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.*
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa | 15-30 osp *Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.*

2. Tutkinnon osat

2.1. Lähiesihenkilönä toimiminen, 45 osp (107936)

Ammattitaitovaatimukset

Tiimin tai työryhmän tavoitteellinen ohjaaminen
Opiskelija

- seuraa toimialansa toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja hyödyntää tietoa toiminnan suunnittelussa
- ohjaa tiimiään organisaation tavoitteiden mukaisesti
- ohjaa tiiminsä työtä tuloksellisesti sille asetettuihin tavoitteisiin
- arvioi toimialansa ja vastuualueensa vastuullisuutta ja tunnistaa kehittämiskohteita
- suunnittelee työnjaon sujuvan ja tuloksellisen työskentelyn varmistamiseksi
- tuntee organisaationsa rekrytointi- ja perehdytyskäytännöt
- vastaa roolinsa mukaisista velvoitteista ja noudattaa organisaation ohjeita, tavoitteita ja arvoja
- tuntee toimialaan liittyvän lainsäädännön ja oman vastuunsa
- valvoo toimialaan liittyvän lainsäädännön noudattamista huomioiden erityisesti työlainsäädännön, turvallisuuden sekä alan sopimukset ja viranomaismääräykset
- tunnistaa tiiminsä toimintaan liittyviä tietoturvariskejä ja ohjaa tiimiään tietoturvalliseen toimintaan
- toimii esimerkillisesti organisaation tietoturvallisuuskäytäntöjen mukaisesti ja osaa tarvittaessa reagoida tietoturvallisuusloukkauksiin

Tiimin tai työryhmän vetäjänä työskentely
Opiskelija

- tekee päivittäisiä töitä toimien esimerkkinä tiimilleen
- puuttuu mahdollisiin ongelmatilanteisiin ja hoitaa haastavat tilanteet ratkaisukeskeisesti
- viestii suullisesti ja kirjallisesti organisaatiossa ja tiimilleen
- toimii vuorovaikutteisesti ja ottaa vastaan palautetta omasta työstään
- antaa henkilökohtaista, korjaavaa ja positiivista palautetta tiiminsä jäsenille heidän työstään
- organisoi tehtävänsä edellyttämiä palavereita ja vastaa siitä, että käsitellyt asiat dokumentoidaan organisaation käytäntöjen mukaisesti
- ohjaa ja kannustaa tiimiään tavoitteiden saavuttamisessa
- huomioi tiiminsä monimuotoisuuden ja huolehtii tasa-arvoisuuden toteutumisesta
- huolehtii tiiminsä jäsenten työhyvinvoinnista

Toiminnan seuranta ja arviointi
Opiskelija

- seuraa toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista hyödyntäen käytössä olevia mittareita
- seuraa, arvioi ja kehittää tiiminsä toimintaa ja tuloksellisuutta hyödyntäen organisaation raportointimenetelmiä
- dokumentoi tiiminsä toimintaa organisaation käytäntöjen mukaisesti
- arvioi yhdessä tiiminsä kanssa toimintaa ja raportoi tulokset organisaation käytäntöjen mukaisesti
- dokumentoi tiiminsä kanssa ehdotuksen toiminnan kehittämiseksi ja esittelee sen organisaation käytäntöjen mukaisesti

Osaamisen arviointi ja kehittäminen
Opiskelija

- arvioi omaa ja tiiminsä osaamista suhteessa vastuualueen osaamistarpeisiin
- havainnoi, arvioi ja dokumentoi tiiminsä kanssa osaamisen tarpeita ja esittelee kehittämisehdotuksen organisaation käytäntöjen mukaisesti
- johtaa itseään
- tunnistaa omassa toiminnassaan kehittämiskohteita saamansa palautteen perusteella
- huolehtii omasta hyvinvoinnistaan ja palautumisestaan
- kehittää osaamistaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Perehdytyksestä vastaaminen, 15 osp (107934)

Perehdytyksestä vastaaminen on lähiesihenkilön perusosaamista ja lakisääteinen velvollisuus. Se edellyttää lähiesihenkilöltä perehtyjän lähtökohdat ja oppimistyylin huomioivaa suunnitelmallisuutta, seurantaa sekä vuorovaikutus- ja palautetaitoja. Toimiva perehdys vahvistaa tiimin toimintaa ja perehdytettävän sopeutumista tiimiin. Tiimi tarkoittaa tässä työn tekemisen yksikköä, jonka lähiesihenkilönä opiskelija työskentelee. Tämä tutkinnon osa sopii erityisesti lähiesihenkilölle, joka vastaa tiiminsä henkilöstöhallinnosta.

Ammattitaitovaatimukset

Perehdytyksen suunnittelu ja organisointi
Opiskelija

- selvittää toimialaansa ja vastuualuettaan koskevat perehdytykseen liittyvät lakisääteiset velvoitteensa
- valmistelee tai päivittää organisaation ohjeistuksen mukaisen perehdytyssuunnitelman organisaation eri toimijoiden kanssa
- arvioi perehdytettävän osaamisen tai osaamisen päivitystarpeen suhteessa työtehtävien edellyttämään ammattitaitoon
- sopii perehdytykseen liittyvistä tavoitteista, toimenpiteistä, vastuista ja aikatauluista
- tiedottaa järjestelyistä työyhteisössään
- arvioi ja varmistaa perehdytysmateriaalin ajantasaisuuden

Perehdytyksen toteutumisen varmistaminen
Opiskelija

- varmistaa perehdytyssuunnitelman mukaisen perehdytyksen toteutumisen työtehtäviin siten, että perehtyjä osaa toimia työtehtävissään oman ja muiden työturvallisuuden huomioiden
- varmistaa, että perehdytettävä noudattaa säädöksiä ja organisaation ohjeita ja toimintatapoja
- seuraa perehdytettävän osaamisen ja ammattitaidon kehittymistä, kannustaa ja antaa palautetta rakentavasti
- varmistaa yhteydenpidon tarkoituksenmukaisiin yhteistyötahoihin

- hyväksyttää perehdytetyltä toteutuneen perehdytyksen organisaation käytäntöjen mukaisesti

Perehdytyksen arviointi
Opiskelija

- kerää perehtyjältä ja tiimiltä palautetta ja kokemuksia toteutuneesta perehdytyksestä
- analysoi palautteet ja tekee perustellun ehdotuksen perehdytyksen kehittämiseksi
- esittelee kehittämisehdotuksen organisaation käytäntöjen mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Työhön opastajana toimiminen, 15 osp (107939)

Työhön opastaminen on työnantajan lakisääteinen velvollisuus. Työhön opastajana voi toimia henkilö, jolla on työtehtävään tarvittava osaaminen. Se edellyttää opastettavan työtehtävän hallintaa, osaamisen varmistamista sekä vuorovaikutus- ja palautetaitoja. Onnistunut työhön opastus vahvistaa tiimin toimintaa ja opastettavan sopeutumista tiimiin sekä vahvistaa työturvallisuutta.

Ammattitaitovaatimukset

Työhön opastamisen suunnittelu
Opiskelija

- perehtyy organisaationsa työhön opastamisessa käytettävän materiaalin sisältöön ja tavoitteisiin
- suunnittelee työhön opastamisen huomioiden työntekijälle tehdyn perehdytyssuunnitelman
- ottaa opastamistilanteen suunnittelussa huomioon opastettavan osaamisen ja oppimistyylin
- huomioi suunnittelussa työyhteisön monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin
- huomioi työhön opastamisen suunnittelussa työympäristön ja organisaation asettamat vaatimukset
- suunnittelee itsenäisesti työntekijän opastamisen tehtäväalueeseen, työprosesseihin ja työtapoihin
- suunnittelee opastustilanteet johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi

Työhön opastaminen
Opiskelija

- aikatauluttaa, organisoi ja toteuttaa työhön opastamisen yhdessä työyhteisön ja opastettavan työntekijän kanssa
- selvittää opastettavalle tehtäväalueen, työprosessit ja työtavat selkeästi, vastuullisesti ja kattavasti

- ottaa huomioon opastettavan osaamisen ja työtaidon ja valitsee ohjaustapansa niiden mukaisesti
- laatii työohjeen organisaation käytäntöjen mukaisesti
- käyttää työhön opastamisessa tarkoituksenmukaisia ja monipuolisia menetelmiä
- luo opastamistilanteeseen myönteisen, turvallisen ja kannustavan ilmapiirin
- ohjaa opastettavaa noudattamaan työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja
- ohjaa opastettavaa toimimaan luontevasti monimuotoisessa ja moniammatillisessa työyhteisössä ja -ympäristössä
- arvioi opastettavan osaamisen kehittymistä ja antaa rakentavaa palautetta
- pyytää palautetta toiminnastaan työhön opastajana ja arvioi osaamistaan
- arvioi ja varmistaa opastamisessa käytettävien ohjeiden ajantasaisuuden
- raportoi opastamisesta organisaatiossa sovitulla tavalla

Työturvallisuuden huomioiminen
Opiskelija

- opastaa noudattamaan toimialan ja työnantajan työturvallisuusohjeita
- opastaa työn kannalta keskeisten ja käytössä olevien suojavarusteiden, aineiden ja laitteiden käyttö- ja turvallisuusohjeisiin
- opastaa huomioimaan työhön liittyvät vaarat, riskit ja laitteiden vikatilanteet sekä ilmoittamaan niistä vastuullisesti sovitulla tavalla
- opastaa työskentelemään ergonomisesti ja työtä helpottavia työvälineitä ja -menetelmiä käyttäen
- opastaa organisaation ohjeiden mukaiseen toimintaan mahdollisissa poikkeustilanteissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla työhön opastajana tiiminvetäjänä, työnjohtajana tai vastaavissa käytännön tehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Asiakassuhteista vastaaminen, 30 osp (107935)

Ammattitaitovaatimukset

Sisäisten tai ulkoisten asiakassuhteiden hoitaminen
Opiskelija

- tuntee keskeiset yhteistyökumppanit ja tekee yhteistyötä
- tunnistaa organisaatiolle keskeiset asiakassegmentit ja potentiaaliset asiakasryhmät
- tunnistaa asiakassuhteisiin vaikuttavan toimintaympäristön
- tuntee tiiminsä toiminnalle asetetut asiakas- ja tuloksellisuustavoitteet ja seuraa niiden toteutumista organisaation käytäntöjen mukaisesti
- varmistaa, että tiimi noudattaa asiakassuhteiden hoitamiseen liittyviä säädöksiä ja sopimuksia
- varmistaa tuotteiden ja palveluiden ajanmukaisuuden
- varmistaa tuotteiden ja palveluiden saatavuuden

Asiakassuhteiden kehittäminen

Opiskelija

- arvioi tiiminsä kanssa asiakaskokemusta ja sen kehittämistarpeita
- kehittää tiimin toimintaa ja tuotteita tai palveluja asiakaslähtöisesti
- ennakoi ja kehittää asiakaskokemusta tiiminsä kanssa palvelumuotoilun periaatteita hyödyntäen
- kerää tietoa asiakaskokemuksesta ja kehittää sitä saamansa tiedon perusteella
- seuraa kehittämisen vaikutuksia keräämällä asiakaspalautteita tarkoituksenmukaisesti ja organisaation käytäntöjen mukaisesti
- laatii havaintojensa pohjalta perusteltuja ehdotuksia asiakassuhteiden kehittämiseksi ja esittelee ne organisaation käytäntöjen mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Henkilöstötyö, 30 osp (107938)

Ammattitaitovaatimukset

Henkilöstötyön säädösten tunteminen
Opiskelija

- tekee yhteistyötä organisaation henkilöstöhallinnon kanssa
- selvittää palvelussuhteita koskevat säädökset ja ohjeet sekä sen, kuinka niitä toteutetaan organisaatiossa
- selvittää työsuojelua ja työterveyshuoltoa koskevat säädökset sekä sen, kuinka niitä toteutetaan organisaatiossa
- selvittää oman vastuualueensa henkilöstön palkkauksen periaatteet ja organisaation palkitsemiskäytännöt
- selvittää organisaatiossa käytössä olevat toimet hyvinvoinnin tukemiseksi
- selvittää yhteistoimintaa koskevat säädökset sekä sen, kuinka yhteistoiminta toteutuu organisaatiossa

Esihenkilötyön tukeminen
Opiskelija

- tuntee tiiminsä henkilöstön merkityksen organisaation tavoitteiden toteuttamisessa
- tukee esihenkilöä henkilöstöjohtamisessa ja henkilöstötunnuslukujen kokoamisessa organisaation käytäntöjen mukaisesti
- tunnistaa oman lähiesihenkilöroolinsa mukaiset oikeudet, vastuut ja velvollisuudet organisaation johtamisjärjestelmässä
- seuraa tiiminsä työkykyä, työhyvinvointia ja työilmapiiriä
- tuntee organisaationsa varhaisen tuen menettelytavat
- käy säännöllistä vuoropuhelua esihenkilönsä kanssa tiimiinsä liittyvissä henkilöstökysymyksissä

Henkilöstön kehittäminen

Opiskelija

- tunnistaa vastuualueensa osaamistarpeiden muutoksia ja niiden vaikutuksia oman tiiminsä toimintaan
- arvioi ja ennakoi havaintojensa perusteella tiimin henkilöstön määrää, tehtäviin kohdentumista ja ennakoitavissa olevia osaamistarpeita
- ottaa henkilöstötyössään huomioon henkilöstön monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden
- laatii havaintojensa pohjalta perusteltuja ehdotuksia henkilöstön kehittämiseksi ja esittelee ne organisaation käytäntöjen mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Toiminnan tuloksellisuus, 30 osp (107940)

Ammattitaitovaatimukset

Toiminnan tavoitteellisuus
Opiskelija

- ymmärtää organisaation strategiset tavoitteet ja oman tiiminsä roolin niiden toteuttamisessa
- asettaa tiimilleen määrällisiä ja laadullisia tavoitteita ja seuraa niiden toteutumista
- hyödyntää organisaatiossaan käytössä olevia tuloksellisuuden mittareita

Työn tehokkuus ja resurssien hallinta
Opiskelija

- ymmärtää vastuualueensa kustannusrakenteen ja osaa perustellen suunnitella ja aikatauluttaa työt kustannustehokkaasti
- hyödyntää uusia toimintatapoja, tietoa ja teknologiaa toiminnan tehostamiseksi
- varmistaa, että tiimillä on riittävät resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi
- ohjaa tiimiään tavoitteiden saavuttamisessa

Taloudellinen ajattelu
Opiskelija

- arvioi vastuualueensa toiminnan tuloksellisuutta suhteessa organisaation tavoitteisiin
- ottaa huomioon toimialan ja organisaation laatukriteerit päätöksissään
- arvioi resurssien käytön ja hankintojen kustannusvaikutuksia organisaation käytäntöjen mukaisesti
- tunnistaa toimintaa tehostavia keinoja
- tekee perusteltuja kehittämisehdotuksia tuloksellisuuden parantamiseksi ja esittelee niitä organisaation käytäntöjen mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Toiminnan kehittäminen, 30 osp (107933)

Ammattitaitovaatimukset

Kehittämiskohteiden tunnistaminen
Opiskelija

- havaitsee vastuualueensa ja tiiminsä työssä nykyisiä ja tulevia kehittämiskohteita
- osallistaa tiiminsä kehittämiskohteiden havainnointiin
- analysoi ja priorisoi havaittuja kehittämiskohteita tiiminsä kanssa
- valitsee ja rajaa esihenkilönsä kanssa kehittämiskohteita

Suunnitelmallinen kehittäminen
Opiskelija

- tekee selvityksiä valittujen kehittämiskohteiden mahdollisuuksista, hyödyistä, vaikutuksista ja riskeistä käyttäen monipuolisesti erilaisia lähteitä
- hyödyntää tiiminsä tai eri yhteistyötahojen osaamista valitun kehittämistyön suunnittelussa
- osallistaa tiiminsä valitun kehittämistyön suunnitteluun
- asettaa kehittämiselle mitattavat tavoitteet
- varmistaa kehittämiselle riittävät resurssit
- laatii valitun kehittämistyön toteuttamiseksi realistisen aikataulun ja toimenpiteet
- laatii valitulle kehittämistyölle kirjallisen suunnitelman

Toiminnan kehittäminen
Opiskelija

- toteuttaa kehittämistyön tiiminsä kanssa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti
- arvioi kehittämistyön tuloksia tiiminsä kanssa
- varmistaa kehittämistyön tulosten käyttöönoton ja hyödyntämisen tiiminsä toiminnassa
- laatii kehittämistyöstä kirjallisen raportin

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Työhyvinvointi ja työturvallisuus, 30 osp (107937)

Ammattitaitovaatimukset

Työhyvinvoinnin tukeminen
Opiskelija

- seuraa aktiivisesti tiiminsä työkykyä, toimenkuvia ja työkuormaa ja arvioi niihin vaikuttavien toimenpiteiden tarvetta
- käyttää ja soveltaa organisaatiossa käytössä olevia työhyvinvointia edistäviä toimintamalleja
- ohjeistaa henkilöstöä noudattamaan lakisääteisiä työsuojeluohjeita organisaatiossa
- valmentaa tiiminsä jäseniä huomioimaan työhyvinvoinnin yksilölliset ja yhteisölliset tekijät
- ohjaa ja tukee tiiminsä työntekijöitä työkyvyn ylläpitämisessä yksilöllisten tarpeiden pohjalta
- osallistuu työyhteisön työhyvinvoinnin tukemiseen yhteistyössä henkilöstöhallinnon, työsuojelutoimijoiden, johdon ja työterveyshuollon kanssa organisaation käytäntöjen mukaisesti
- seuraa ja kehittää työhyvinvoinnin tilaa esimerkiksi henkilöstökyselyiden, työterveysraporttien tai työsuojelutarkastusten pohjalta organisaatiossa käytössä olevilla menetelmillä
- tunnistaa työssä jaksamisen haasteita ja ohjaa työntekijöitä organisaatiossa käytössä olevien tukitoimien piiriin
- ottaa huomioon työyhteisön yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden

Työturvallisuuden varmistaminen
Opiskelija

- ymmärtää työympäristön merkityksen henkilöstön terveydelle
- tuntee toimialueensa työturvallisuusohjeet ja -määräykset ja vastuunsa niiden valvonnassa organisaation käytäntöjen mukaisesti
- varmistaa, että työntekijöitä opastetaan asianmukaisesti työturvallisuusohjeiden noudattamisessa
- tunnistaa toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset
- tunnistaa psykologiset turvallisuusriskit ja tekee niitä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä
- ottaa huomioon toiminnassa ja työympäristössä esiintyviä työturvallisuutta vaarantavia riskejä
- osaa arvioida työturvallisuutta vaarantavia epäkohtia ja tehdä parannusehdotuksia niihin
- tuntee organisaationsa hätätilanteisiin ja ensiapuun liittyvät toimintaohjeet ja ohjeistaa henkilöstöä niissä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähiesihenkilötyön käytännön työtehtävissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp (107653)

Digikyvykkyys (digitalisaatiokyvykkyys) tarkoittaa organisaation kykyä toimia tehokkaasti digitaalisessa ympäristössä. Digikyvykkyys edellyttää esimerkiksi osaavaa henkilöstöä ja johtoa, selkeitä toimintamalleja ja prosesseja, tarkoituksenmukaista tietoa sekä toimivia, käyttäjälähtöisiä tietojärjestelmiä. Työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä vahvistetaan parhaiten yhteistyöllä, yhteiskehittämisellä ja osaamisen jakamisella. Työyhteisö tarkoittaa tässä opiskelijan pienintä työn tekemisen yksikköä, eli ryhmää tai tiimiä, jossa opiskelija työskentelee.

Ammattitaitovaatimukset

Digitalisaation mahdollisuudet ja nykytila
Opiskelija

- hyödyntää tietoa digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksista alan työprosesseissa
- tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan digitaalisessa osaamisessaan
- tunnistaa digikyvykkyyden keskeisiä osa-alueita
- tuntee työyhteisön tai yhteistyötahon työskentelytapoja ja toimintakulttuuria
- hyödyntää erilaisia tapoja selvittää työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietosuojasta ja salassapidosta
- noudattaa säädöksiä ja organisaation ohjeita tietoturvasta
- tunnistaa työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvauhkia ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti

Osaamisen jakaminen ja kehittäminen
Opiskelija

- soveltaa tietoa työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden vahvuuksista ja kehittämiskohteista osaamisen kehittämisen suunnittelussa
- sopii työyhteisön tai yhteistyötahon kanssa osaamisen jakamisen tavoista digikyvykkyyden vahvistamisessa
- laatii aikataulun ja suunnitelman yhteisesti sovituista kehittämistoimista
- viestii kehittämistoimista
- toteuttaa sovittuja kehittämistoimia osana työyhteisöä tai yhteistyötahon kanssa

Seuranta ja arviointi
Opiskelija

- kerää työyhteisöltä tai yhteistyötaholta palautetta ja kokemuksia toteutetuista kehittämistoimista
- analysoi palautteet ja viestii niistä työyhteisölle tai yhteistyötaholle
- arvioi onnistumistaan työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden edistämisessä
- tekee perusteltuja jatkokehittämisehdotuksia työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden edistämisestä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tekemällä työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä edistäviä tehtäviä alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp (107654)

Ammattitaitovaatimukset

Tekoälyn hyödyntämismahdollisuudet
Opiskelija

- tunnistaa tekoälyn eri osa-alueita, keskeisiä toimintaperiaatteita sekä algoritmien toimintalogiikkaa
- selvittää tekoälyn yleisimpiä käyttökohteita ja käytön hyötyjä alansa työtehtävissä
- tunnistaa tekoälyn käyttöön yleisesti liittyviä riskejä eettisyyden, vastuullisuuden ja ympäristövaikutusten näkökulmista
- selvittää organisaation tapoja hyödyntää tekoälyä työprosesseissa

Generatiivisen tekoälyn hyödyntäminen
Opiskelija

- vertailee generatiivisen tekoälyn työkaluja ja arvioi niiden hyödynnettävyyttä työprosessissaan ottaen huomioon tekoälyn käyttöön liittyvät säädökset ja organisaation ohjeet
- valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan, saatavilla olevan tekoälytyökalun
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tekoälyn käytöstä, tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- käyttää generatiivista tekoälytyökalua monipuolisesti työprosessin eri vaiheissa
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvariskejä ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti
- muokkaa tekoälytyökalun asetuksia käyttötarkoitukseen sopiviksi
- syöttää tarvittavia tietoja tekoälylle tietoturvallisesti, tietosuojasta ja salassapidosta sekä tekijänoikeuksista huolehtien
- antaa tekoälylle ratkaistavaan ongelmaan soveltuvan roolin
- kuvaa tekoälylle ratkaistavaa ongelmaa ja muotoilee tarkoituksenmukaisia komentoja ja kehotteita
- arvioi kriittisesti tekoälyn tuotosten oikeellisuutta ja tunnistaa mahdollisia virheitä, vinoumia tai puutteita
- tekee perusteltuja johtopäätöksiä sekä varmistaa tuotosten eettisyyttä ja tekoälyn käytön läpinäkyvyyttä
- arvioi valitun tekoälytyökalun hyödyntämisen vaikutuksia työprosessin eri vaiheisiin
- jakaa kokemuksiaan tekoälyn hyödyntämisestä ja esittää kehitysideoita sen käytöstä työprosessissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä hyödyntämällä generatiivista tekoälyä monipuolisesti työprosessin eri vaiheissa alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp (107655)

Vihreä siirtymä on muutos kohti ekologisesti kestävää ja hiilineutraalia taloutta, joka nojaa vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

Vihreä siirtymä tarkoittaa sitä, että yhteiskunta ja talous siirtyvät fossiilisten energialähteiden käytöstä ympäristölle vähemmän haitallisiin ja kestäviin tuotteisiin ja palveluihin. Tavoitteena on vähentää kielteisiä ympäristövaikutuksia, erityisesti ilmastonmuutosta.

Ammattitaitovaatimukset

Vihreä siirtymä ilmiönä
Opiskelija

- ymmärtää vihreän siirtymän tavoitteet ja keskeiset käsitteet
- ymmärtää energiaratkaisujen, resurssitehokkuuden, kiertotalouden ja hiilineutraaliustavoitteiden merkityksen toimialalle
- tunnistaa vihreän siirtymän merkityksen kestävän talouskasvun tukemisessa
- tunnistaa vihreän siirtymän monitahoisuuden ja systeemisyyden

Vihreä siirtymä toimialalla
Opiskelija

- tunnistaa toimialan ympäristövaikutuksia ja -velvoitteita
- tunnistaa toimialan haasteet ja mahdollisuudet vihreän siirtymän edistämisessä
- ymmärtää millaisia rakenteellisia muutoksia vihreä siirtymä edellyttää
- tuntee alan vihreitä teknologioita ja innovaatioita
- arvioi kriittisesti toimialan vihreän siirtymän mahdollisuuksia

Vihreän siirtymän toimenpiteiden suunnittelu
Opiskelija

- tarkastelee kriittisesti nykyisten toimintatapojen vaikutusta ympäristön kuormitukseen
- ideoi vihreää siirtymää edistäviä toimenpiteitä
- hankkii tietoa eri lähteistä siitä, miten vihreän siirtymän toimenpiteitä tehdään ja arvioi tietoa kriittisesti
- tekee konkreettisia ehdotuksia vihreän siirtymän toimenpiteistä
- arvioi eri toimenpidevaihtoehtojen toteutumisen realistisuutta ja vaikuttavuutta

Vihreää siirtymää edistävä toiminta
Opiskelija

- toteuttaa käytännön toimenpiteitä vihreän siirtymän edistämiseksi
- viestii vihreän siirtymän toimenpiteistä työyhteisössään tai yhteistyötahoilleen
- innostaa työyhteisöä tai yhteistyötahoja toimimaan ympäristövastuullisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä alan käytännön työtehtäviä vihreän siirtymän edistämiseksi. Työtehtävät voivat kohdistua työpaikan, tuotteen tai palvelun vihreän siirtymän edistämisen toimenpiteisiin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Liite. Arvoperusta

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kehittää ja uudistaa yksilöiden ammatillista osaamista, työelämää ja yhteiskuntaa. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatillisesti sekä tehdä ratkaisuja eettisen ja kriittisen pohdinnan ja tietoon perustuvan harkinnan pohjalta.

Ammatillisen koulutuksen lähtökohtina ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja monimuotoisuuden arvostaminen. Ammatillinen koulutus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja demokratiaa. Osallisuus, aktiivinen toimijuus, avoimuus ja yhteisöllisyys korostuvat ammatillisen koulutuksen toiminnassa.

Ammatillinen koulutus vastaa yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeiden muutoksiin joustavasti ja vaikuttavasti. Urasuunnittelutaidot ja valmiudet jatkuvaan oppimiseen korostuvat toimintaympäristöjen muuttuessa. Koulutus perustuu työelämän osaamistarpeisiin ja tarjoaa opiskelijan tavoitteisiin, elämäntilanteeseen ja tarpeisiin sopivia osaamisen kehittämisen tapoja. Turvallinen työskentely, yrittäjämäinen työote ja talouden hallinta ovat osa ammattitaitoa.

Ammatillisessa koulutuksessa ymmärretään kestävän elämäntavan välttämättömyys ja rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. Ammatillinen koulutus tukee kansainvälistymistä ja globaalia vastuuta.

Arvoperusta toteutuu ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurissa sekä osaamisen hankkimisessa ja osoittamisessa eri oppimisympäristöissä.